

Pensioenfonds van de Nederlandse Bisdommen

Verslag van de niet-uitvoerende Bestuurders van het PNB over het jaar 2018

5 ***Inleiding***

Het Bestuur van de Instelling Pensioenfonds van de Nederlandse Bisdommen (het PNB) is per 1 juli 2014 overgestapt van een paritaire bestuursvorm op het omgekeerd gemengd Bestuursmodel. Het Bestuur van het PNB bestaat uit drie uitvoerende Bestuurders en vijf niet-uitvoerende Bestuurders, waaronder de onafhankelijke voorzitter. De niet-uitvoerende Bestuurders laten zich in hun toezichthoudende taak bijstaan door een onafhankelijke Auditcommissie.

Opdracht en werkwijze intern toezicht

De niet-uitvoerende Bestuurders zijn belast met het intern toezicht. Het kenmerkende van het omgekeerd gemengd model is dat zij tegelijkertijd in de eerste plaats (vooral) ook Bestuurder (en last but not least adviseur) zijn. Om te voorkomen dat hun toezichthoudende taak verloren gaat in hun bestuurlijke en adviserende taken maken zij daartussen nadrukkelijk onderscheid. In dit kader is in het Bestuursreglement een taakverdeling vastgelegd waaruit volgt dat het Bestuur als geheel verantwoordelijk is voor de vaststelling van het beleid en de begroting en dat de uitvoerende Bestuurders op hun beurt verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van dit beleid en in voorkomend geval voor het toezicht op partijen die diensten voor het fonds verrichten. Dit onderscheid in taken en verantwoordelijkheden komt tot uitdrukking in de notulen van de Bestuursvergaderingen.

Over het toezicht op de werkzaamheden van het Bestuur leggen de niet-uitvoerende Bestuurders verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan. Naast de bepalingen in de Pensioenwet, betrekken de niet-uitvoerende Bestuurders ook de Code Pensioenfondsen en de Code van de Vereniging Intern Toezichthouders Pensioensector bij hun toezichttaak.

Vergaderingen 2018

Het toezicht door de niet-uitvoerende Bestuurders vond ook in 2018 plaats doordat zij, deel uitmakend van het Bestuur, aan alle Bestuursvergaderingen hebben deelgenomen, beschikkend over dezelfde informatie als hun collega-Bestuurders, en voldoende ruimte kregen voor hun taakuitoefening. Mede dankzij deze aanpak was er sprake van een goede communicatie tussen alle betrokkenen.

Tweemaal hebben de niet-uitvoerende Bestuurders apart vergaderd om hun werkwijze en – afspraken door te spreken. Hierbij was tevens de Auditcommissie aanwezig. Daarnaast heeft een gezamenlijke vergadering van de niet-uitvoerende Bestuurders met een delegatie van het Verantwoordingsorgaan plaatsgevonden waarin de niet-uitvoerende Bestuurders verantwoording hebben afgelegd over hun toezicht in 2017.

Kerntaak

De kerntaak van de niet-uitvoerende Bestuurders is het toezicht op:

- de algemene gang van zaken;

- de adequate risicobeheersing;
- een evenwichtige belangenafweging, en
- transparante en begrijpelijke communicatie.

In het vervolg van dit verslag zal op deze onderdelen verder worden ingegaan. Eventuele aanbevelingen zijn hierin cursief en dikgedrukt weergegeven. Aan het eind van het verslag volgt nog een samenvatting van de voornaamste aanbevelingen van de Auditcommissie inclusief een reactie van de niet-uitvoerende Bestuurders hierop.

Toezicht algemene gang van zaken

De uitvoerende Bestuurders zijn verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van de taken in hun portefeuille. De niet-uitvoerende Bestuurders houden daar toezicht op door een kritische houding tijdens de Bestuursvergaderingen. Daarnaast zijn de niet-uitvoerende Bestuurders vanuit hun toezichthoudende rol (waar nodig op afstand) nauw betrokken in de fases van totstandkoming van beleids- en uitvoeringsaspecten die, onder meer per e-mail, voorafgaan aan de uiteindelijke besluitvorming en/of verantwoording tijdens de vergaderingen. De niet-uitvoerende Bestuurders beoordelen de beleids- en Bestuursprocedures, de “checks and balances” in het pensioenfonds en de aansturing van het fonds.

De verschillende toezichtsterreinen zijn verdeeld onder de niet-uitvoerende Bestuurders. Deze werkverdeling werkt naar tevredenheid van het voltallige Bestuur. Het 4-ogen model van een niet-uitvoerende Bestuurder gericht op de portefeuille van een uitvoerende Bestuurder maakt het toezicht sterker. De niet-uitvoerende Bestuurders zitten enerzijds dicht op de uitvoering door de vrijwel gelijke informatievoorziening waarover zij beschikken. Anderzijds hebben zij alle ruimte om kritische vragen te stellen en hun toezichttaak op afstand uit te oefenen.

De niet-uitvoerende Bestuurders hebben de uitvoerende Bestuurders gewezen op het feit dat in het verslagjaar nog geen gevolg is gegeven aan de door de niet-uitvoerende Bestuurders onderschreven aanbeveling van De Nederlandsche Bank (DNB) om als uitvoerende Bestuurders op regelmatige basis afzonderlijk bij elkaar te komen. ***De niet-uitvoerende Bestuurders zijn zich ervan bewust dat er in 2018 onder meer op governance gebied sprake was van een onrustig jaar. Zij raden de uitvoerende Bestuurders aan om nu alsnog bijtijds gevolg te geven aan deze aanbeveling.***

Functioneren governance

De niet-uitvoerende Bestuurders stellen vast dat sommige (deel)taken in de praktijk nog niet voldoende zijn geadresseerd. Ondanks dat op dit vlak tot heden altijd werkbare oplossingen zijn gevonden juichen zij het toe dat het Bestuur heeft besloten om in 2019 een zogenaamde RACI-matrix in te vullen waarin taken en verantwoordelijkheden op detailniveau worden vastgelegd. De niet-uitvoerende Bestuurders voorzien voorts dat het een grote uitdaging blijft om onder de leden van de katholieke kerk deskundige kandidaten te vinden voor de (aankomende) vacatures in het Bestuur. De relatief lage honorering die het fonds biedt en de eisen die het PNB als kerkelijke instelling aan de levensstaat stelt, blijken vaak belemmerend. De niet-uitvoerende Bestuurders hechten aan het katholieke karakter van het fonds en achten wezenlijk hogere vergoedingen niet passend. Ze zijn het er niettemin erover eens dat een beperkte bijstelling van de honorering voor bepaalde Bestuurders noodzakelijk is.

90 *Functioneren Bestuur, cultuur en gedrag*

De niet-uitvoerende Bestuurders zijn tevreden over de wijze van functioneren van het Bestuur. De opkomst tijdens vergaderingen is groot, de Bestuurders zijn over het algemeen voldoende voorbereid en betrokken bij het fonds. Er is bovendien voldoende ruimte voor discussie en de Bestuurders gaan open, respectvol en op een kritisch-constructieve manier met elkaar om. Een
95 punt van aandacht betreft de alsmaar toenemende uitbreiding van de taken van pensioenfondsbestuurders en de daarmee samenhangende vereiste specialisatiegraad. De niet-uitvoerende Bestuurders zijn tevreden over de keuze in het verslagjaar om een vierde uitvoerend Bestuurder in te stellen. Verwacht wordt dat de taken daardoor evenwichtiger kunnen worden verdeeld en dat de kwetsbaarheid van het Bestuur daardoor afneemt.

100

Beleid van het bestuur

Zoals in de inleiding vermeld zijn de niet-uitvoerende Bestuurders niet alleen toezichthouder maar (vooral) ook Bestuurder (en adviseur). Op grond daarvan vallen beleidskeuzes en de vastlegging daarvan onder de gezamenlijke verantwoordelijkheid van het Bestuur. Gezien deze
105 betrokkenheid is het enerzijds lastig om hierover als niet-uitvoerend Bestuurder een oordeel te vellen. Anderzijds kunnen de niet-uitvoerende Bestuurders wel vaststellen dat de nodige beleidswijzigingen hebben plaatsgevonden in 2018. Naast de jaarlijkse reguliere actualisatie van de diverse fondsdocumenten zijn in het verslagjaar een privacybeleid (als gevolg van de AVG), een IT-beleid en een Uitbestedings- en inkoopbeleid vastgesteld. Deze beleidsstukken zijn door
110 de betreffende uitvoerende Bestuurders in samenwerking met de Bestuursondersteuning van AZL voorbereid en aansluitend in de Bestuursvergadering vastgesteld. Dergelijke beleidstukken worden aan de hand van een voorlegger in de vergadering ingebracht en zijn voorzien van een vastomlijnde structuur (aanleiding, aanpassing met overwegingen en risicoparagraaf). De niet-uitvoerende Bestuurders zijn tevreden over deze werkwijze. Nog beter ware het, indien de fases
115 van “beeldvorming” (B) aan de ene kant en “overwegen” (O) en “besluiten” (B) aan de andere kant altijd in twee of drie afzonderlijke vergaderingen zouden plaatsvinden. De niet-uitvoerende Bestuurders realiseren zich evenwel dat dit in de praktijk lastig uitvoerbaar is gezien de volle agenda’s in relatie tot het aantal vergaderingen en de snelle opvolging van ontwikkelingen door het jaar heen. ***Als aandachtspunt geven de niet-uitvoerende Bestuurders de uitvoerende Bestuurders mee om zoveel mogelijk gebruik te maken van de in de (voornoemde) beleidsdocumenten aanwezige tools (waaronder de nog in te stellen evaluatieprocedure) en waar dit om moverende redenen niet het geval is hierover verantwoording af te leggen.***
De niet-uitvoerende Bestuurders zijn tevreden met het integraal overzicht van de fonds- en beleidsdocumenten dat in het verslagjaar is opgemaakt. Dit helpt als aanvullend sturingsmiddel
120 bij de bewaking van de actualiteit, integraliteit en onderlinge samenhang van het beleid.
125

Naleving Code Pensioenfondsen

Het Bestuur als geheel onderschrijft de normen uit de Code Pensioenfondsen. Daar waar normen niet (volledig) worden nageleefd wordt hierover gemotiveerd verantwoording afgelegd in het
130 Bestuursverslag. De Code is in 2018 aangepast. De niet-uitvoerende Bestuurders zien de inventarisatie van de vernieuwde Code die door de uitvoerende Bestuurders wordt voorbereid met belangstelling tegemoet.

Opvolging eerdere aanbevelingen

135 De niet-uitvoerende Bestuurders stellen naar tevredenheid vast dat in het verslagjaar een

overzicht is opgemaakt waarin alle jaarwerk-gerelateerde aanbevelingen zijn samengevat en waarmee de stand van zaken op een gestructureerde wijze wordt bijgehouden. Uit dit overzicht blijkt dat de meeste aanbevelingen zijn opgevolgd. Een klein deel is gemotiveerd ter zijde gelegd en een ander klein deel wordt op een later moment opgepakt.

Toezicht adequate risicobeheersing

De niet-uitvoerende Bestuurders zijn tevreden over de stappen die in het verslagjaar op risicomanagementterrein zijn gezet. Hierbij wordt gedoeld op de actualisatie van de Systematische Integriteitsrisico (-inventarisatie) , het uitvoeren van de integrale risicoanalyse en de risicoparagraaf die sinds het afgelopen jaar vast onderdeel uitmaakt van de voorleggers. ***Een aandachtspunt is het huidige “volwassenheidsniveau” (een term van DNB) dat volgens de niet-uitvoerende Bestuurders binnen het PNB-Bestuur op risicomanagementvlak kan worden verhoogd. De verwachting is dat het instellen van de sleutelfunctiehouders als gevolg van de IORP II-wetgeving hieraan zal bijdragen. Concreet bevelen de niet-uitvoerende Bestuurders aan om het door DNB gepubliceerde normenkader strakker toe te passen, waarmee en waardoor het volwassenheidsniveau beter kan worden vastgesteld. Op basis daarvan kunnen vervolgens maatregelen worden genomen ter verhoging van het volwassenheidsniveau. Verder bevelen de niet-uitvoerende Bestuurders aan om in het kader van monitoring te gaan werken met een periodiek integraal risicodashboard waarin over (de werking van) de beheersingsmaatregelen integraal wordt gerapporteerd. Tot slot is het volgens de niet-uitvoerende Bestuurders van belang dat de risicohouding van het fonds op termijn wordt geëvalueerd en waar nodig op de gewijzigde omstandigheden wordt aangepast.***

Toezicht op evenwichtige belangenafweging

Over het algemeen zijn de niet-uitvoerende Bestuurders ervan overtuigd dat aan het aspect van evenwichtige belangenafweging voldoende recht wordt gedaan in het besluitvormingsproces en bij het maken van beleidskeuzes. Zoals eerder opgemerkt vinden de niet-uitvoerende Bestuurders het echter lastig om hier een volledig onafhankelijk standpunt over in te nemen gezien de betrokkenheid van de niet-uitvoerende Bestuurders bij de totstandkoming van het beleid. De niet-uitvoerende Bestuurders zijn evenwel van mening dat de nieuw ingevoerde voorleggers waarin evenwichtige belangenafweging standaard is opgenomen ertoe bijdraagt dat dit aspect een belangrijke en zichtbare plaats krijgt in het proces. Een belangrijk dossier in 2018 waarin een dergelijke evenwichtige belangenafweging een rol speelde was de wetgeving inzake waardeoverdracht klein pensioen, waarbij een afweging moest worden gemaakt tussen het belang van gewezen deelnemers om kleine aanspraken binnen het fonds te houden ten opzicht van het fondsbelang om deze aanspraken over te dragen.

Toezicht op transparante en begrijpelijke op communicatie

De niet-uitvoerende Bestuurders zijn tevreden over de wijze waarop het communicatiebeleid door de Communicatie- en Voorlichtingscommissie wordt uitgevoerd. Wel vragen de niet-uitvoerende Bestuurders om voortgang te maken met de voorbereiding van de herijking van het Beleid aangezien de planperiode 2016-2018 inmiddels is verstreken. ***Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor het toetsen van de effectiviteit van de communicatie: “bereikt het PNB de deelnemers en begrijpen zij de boodschap?”.***

Bevindingen Auditcommissie

De niet-uitvoerende Bestuurders worden bij hun toezichthoudende taak ondersteund door een Auditcommissie. De algemene opdracht aan de Auditcommissie is vastgelegd in het reglement Auditcommissie. De Auditcommissie ondersteunt het intern toezicht door een gericht en diepgaand onderzoek naar de samenhang en uitvoering van het beleid en de uitvoering door en/of namens het Bestuur van het PNB.

De niet-uitvoerende Bestuurders hebben de Auditcommissie gevraagd om in hun advies over 2018 bijzonder aandacht te besteden aan de volgende thema's:

- Organisatie van de governance;
- Werking van de beleggingsorganisatie.

De Auditcommissie heeft een rapportage opgesteld over 2018. Deze is uitgebreid toegelicht aan de niet-uitvoerende Bestuurders, waarbij tevens een inhoudelijke bespreking heeft plaatsgevonden. Hieronder volgt een samenvatting van de belangrijkste aanbevelingen van de Auditcommissie waarin ook wordt stilgestaan bij de visie van de niet-uitvoerende Bestuurders ten aanzien van de betreffende punten.

Uiteenzetting adviezen Auditcommissie

Aanbeveling/constatering	Oordeel niet-uitvoerende Bestuurders
Individueel ingevulde scores eindtermen geschiktheid gezamenlijk evalueren.	Voorstel om mee te nemen in jaarlijkse evaluatie.
Vacatures alleen vervullen met kandidaten die aan de (steeds hoger wordende) deskundigheidseisen voldoen.	Het gegeven dat het PNB een zelfstandig onderdeel is van het R.K. Kerkgenootschap en dat het kerkelijk recht daarbij geldend is, brengt met zich mee dat (kandidaat) Bestuurders niet alleen tot de katholieke kerk dienen te behoren maar ook moeten voldoen aan de eisen die het PNB als kerkelijke instelling aan de levensstaat stelt. Terwijl het PNB hieraan vasthoudt wordt niets afgedaan aan de deskundigheidseisen die het Bestuur dient te stellen aan (kandidaat) Bestuurders.
Ingebruikname risicodashboard.	Dit is een belangrijk aandachtspunt. De werking van de risico-beheersingsmaatregelen moet immers regelmatig gemonitord worden.
Op het gebied van monitoring van de uitbestedingsrelatie de krachten bundelen met andere fondsen. Dit leidt tot efficiency en kostenbesparing.	De niet-uitvoerende Bestuurders staan hier achter. Tijdens de themasessies, evaluaties e.d. (ook met andere pensioenfondsen) wordt hier aandacht voor gevraagd.
Van carve-out naar inclusieve benadering ISAE-rapportage	De niet-uitvoerende Bestuurders hebben AZL gevraagd om te reageren op deze aanbeveling. Kortgezegd komt de reactie er op neer dat met de carve-out in de ISAE-rapportage de IT-risico's van sub-service leveranciers niet

	worden uitgesloten. De niet-uitvoerende Bestuurders begrijpen deze reactie en zullen deze met de uitvoerende Bestuurders bespreken.
DNB op de hoogte houden van het gekozen traject inzake het arbeidsongeschiktheidsdossier (AOP) en het daaraan verbonden tijdspad.	Partijen hebben in dit dossier hun verantwoordelijkheid genomen. Zij streven naar een uniform uitgevoerd proces van ziekte c.q. AOP. Dat proces wordt ingericht naar het model van de Wet poortwachter ten einde in een zo vroeg mogelijk stadium de betrokken priester te begeleiden en te voorzien van deskundige hulp en ondersteuning. Alles is primair gericht op terugkeer naar arbeid en daarmee op beperking van de schadelast PNB. Door vanaf het begin van de ziekte de juiste maatregelen toe te passen is het redelijk om te verwachten dat de instroom in AOP zal worden beheerst. De gevallen die het betreft zijn dan van begin af aan goed begeleid en gedocumenteerd. Dit proces zal ultimo 2019 worden ingevoerd. DNB zal over de voortgang van dit proces worden geïnformeerd tijdens het periodieke gesprek van 7 mei 2019.
Juridische evaluatie contracten	Dit punt heeft de aandacht van het Bestuur en zal worden vormgegeven aan de hand van het in 2018 vastgestelde Uitbestedings- en inkoopbeleid.
Aandacht voor de verdeling van taken en verantwoordelijkheden in de beleggingsorganisatie.	Dit is een belangrijk aandachtspunt. Aan de hand van een RACI-matrix wordt hieraan gevolg gegeven.
Proces Investment Case tot het afgegeven mandaat nog eens goed evalueren.	De niet-uitvoerende Bestuurders omarmen dit advies. De in 2019 deels nieuw samengestelde Beleggingscommissie zal haar beleggingsvisie opnieuw formuleren waarin het proces en de wijze van uitvoering worden meegenomen. Vervolgens zal het Bestuur hierover in gesprek gaan en het besluitvormingsproces worden opgestart.

De niet-uitvoerende Bestuurders stellen vast dat de Auditcommissie wederom een uitgebreid rapport heeft opgesteld waarin veel energie en tijd is gestoken en waarin zeer waardevolle aanbevelingen zijn opgenomen. De niet-uitvoerende Bestuurders waarderen dit in hoge mate en beschouwen de Auditcommissie als een belangrijk onderdeel binnen het interne toezicht van het PNB.

210 's Hertogenbosch, 17 april 2019

J.L.M. van Susante (voorzitter)

A. Bultsma (waarnemend voorzitter)

P.J. Vergroesen

215 E.F.J. Duijsens